

SAMENWERKINGSVERBANDEN EN DE GDI

Samenvatting en aanbevelingen

Opgesteld door Wim Bakkeren, Digitale Agenda 2020
Datum 21 juli 2017
Versie 1.0

1 Inleiding

Gemeenten werken steeds vaker samen. Het optimaliseren van de gemeentelijke processen en ICT is vaak één van de doelen van zo'n samenwerking. Die optimalisatie blijkt lang niet altijd haalbaar bij het gebruik van de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI). Samenwerkingsverbanden melden op dit vlak verschillende knelpunten die ervoor zorgen dat hun ICT en processen complexer uitpakken dan ze wensen.

Deze problematiek is al langer bekend en het Cluster GDI van het programma Digitale Agenda 2020 (DA2020) van KING heeft daarom een verkenning uitgevoerd naar de knelpunten die samenwerkingsverbanden ervaren en wat nodig is om deze weg te nemen. Dit document bevat een samenvatting van het resultaat en de daaruit voortvloeiende aanbevelingen. Het is een verkorte versie van het document 'Samenwerkingsverbanden en de GDI – Start voor een uitvoeringsagenda'.

2 Samenvatting

Samenwerking is het nieuwe normaal

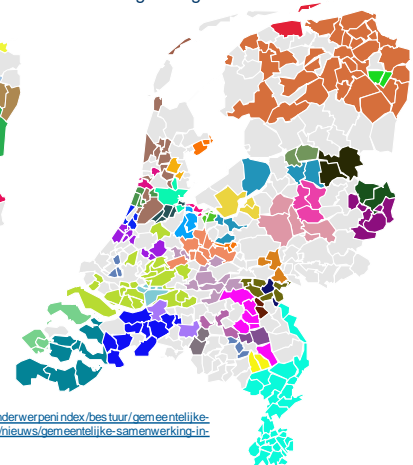
Gemeenten doen steeds meer samen. Zo zijn er ruim 60 ICT-samenwerkingsverbanden van meer dan 190 gemeenten en ruim 45 belastingsamenwerkingen van meer dan 250 gemeenten. En dat zijn slechts twee soorten samenwerking. Als we alle soorten samenwerking beschouwen dan kunnen we stellen dat er meer samenwerkingsverbanden zijn dan gemeenten.

ICT 63 samenwerkingsverbanden
Ong. 190 gemeenten

Belastingen

46 samenwerkingsverbanden
Ong. 250 gemeenten

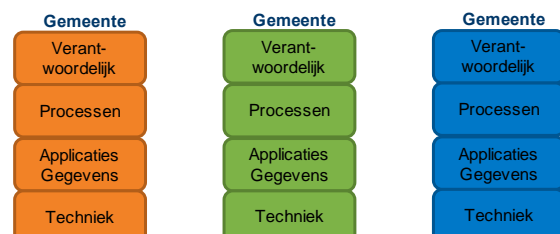

<https://vng.nl/onderwerpen/index/besluit/gemeentelijke-samenwerking/nieuws/gemeentelijke-samenwerking-in-kaart-gebracht>

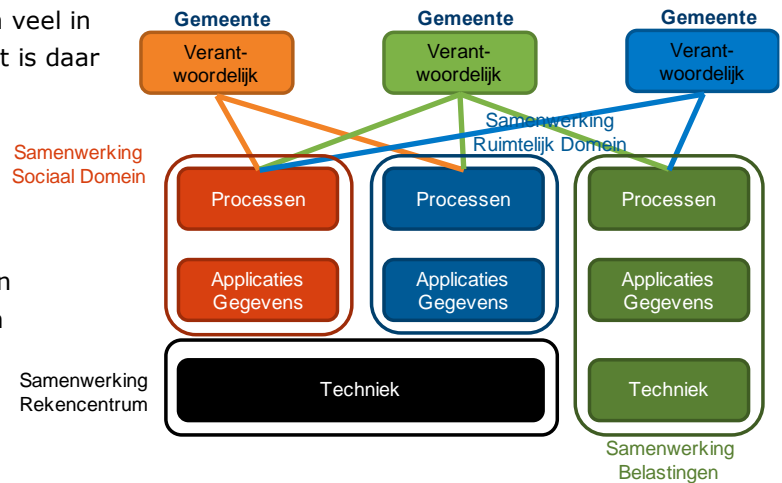
Samenwerking onvoldoende erkend

Wat samenwerkingsverbanden zelf zeggen is dat samenwerking als organisatievorm onvoldoende wordt erkend. Zowel de GDI-voorzieningen als gemeentelijke software houden er onvoldoende rekening mee en ook bij VNG en KING zijn de behoeften en belangen van regionale samenwerkingsverbanden onderbelicht en geen vast onderdeel van het producten- en dienstenportfolio. Samenwerkingsverbanden zijn bijvoorbeeld niet formeel vertegenwoordigd bij de VNG en ook niet in de verschillende gremia rond de GDI.

We kunnen dus stellen dat samenwerkingsverbanden over het hoofd worden gezien. Het uitgangspunt dat we vaak lijken te hanteren is dat iedere gemeente op zich staat als één 'kolom' van verantwoordelijkheden, processen, applicaties en gegevens en techniek.

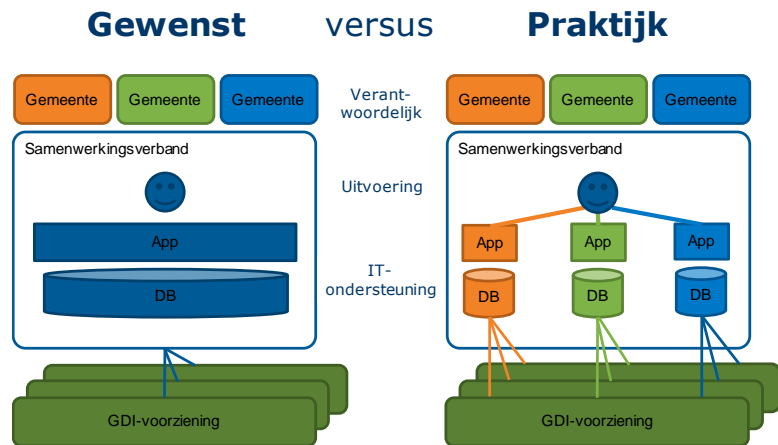

De praktijk is anders: gemeenten doen veel in samenwerking. De afbeelding hiernaast is daar een weergave van. Vereenvoudigd weliswaar, want er zijn vele variaties mogelijk: ambtelijke fusies, mandatering of delegatie, ambtelijke samenwerking, ICT-samenwerking, enz. Gemeenten voeren sommige taken zelf uit, ze mandateren sommige taken en bij weer andere taken delegeren ze de verantwoordelijkheid aan een andere organisatie.

Praktijk complexer dan gewenst

Een gevolg is dat het gebruik van de GDI door samenwerkingsverbanden complexer is dan gewenst. Wat ze wensen is één gezamenlijke uitvoeringsorganisatie waar medewerkers taken uitvoeren voor verschillende gemeenten, gebruik makend van één applicatie, één database, één infrastructuur en één aansluiting per GDI-voorziening. De praktijk is vaak dat de medewerkers voor iedere gemeente een aparte installatie van een applicatie en database moeten gebruiken met aparte aansluitingen per GDI-voorziening.

De voordelen van samenwerking worden hierdoor niet volledig gerealiseerd. En nog belangrijker, door de hoge mate van complexiteit vrezen sommige samenwerkingsverbanden zelfs dat ze niet altijd voldoen aan van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Oorzaken niet alleen bij de GDI

De oorzaken van de knelpunten beperken zich niet tot de GDI. Ook beperkingen van gemeentelijke software dragen eraan bij. Gemeentelijke software biedt onvoldoende ondersteuning voor de scheiding van verantwoordelijkheid, uitvoering en ICT-ondersteuning over verschillende partijen en voor het gebruik van software voor verschillende gemeenten tegelijkertijd. Zo biedt gemeentelijke software vaak geen ondersteuning voor het vastleggen onder welke verantwoordelijkheid en doelbinding medewerkers werkzaamheden uitvoeren.

Ook de juridische vorm van samenwerking is van invloed. De knelpunten doen zich bijvoorbeeld vooral voor bij samenwerking onder mandaat en niet bij delegatie. Ook de publiekrechtelijke of privaatrechtelijke vorm van samenwerking kan een rol spelen. Zo is van belang of het samenwerkingsverband een eigen rechtspersoonlijkheid heeft.

De knelpunten

Samenwerkingsverbanden melden op hoofdlijnen de volgende knelpunten:

- Samenwerkingsverbanden zeggen dat verschillende basisregistraties eisen dat gegevens uit de basisregistratie lokaal worden gecompartmenteerd per gemeente. Dit geldt zowel voor de gemeente in de rol van bronhouder als voor de gemeente als afnemer.
- Samenwerkingsverbanden zeggen dat verschillende GDI-voorzieningen, waaronder basisregistraties, een aansluiting per gemeente vereisen.
- Specifiek bij de BRP melden samenwerkingsverbanden het onderscheid tussen binnen- en buitengemeentelijk gebruik als een knelpunt. Voor binnengemeentelijk gebruik (gebruik van gegevens over inwoners van de gemeente zelf) dient het samenwerkingsverband de gegevens van de betreffende gemeente te krijgen terwijl voor buitengemeentelijk gebruik (gebruik van gegevens over inwoners van andere gemeenten) in bepaalde gevallen de landelijke BRP geraadpleegd kan worden.
- De onduidelijkheid en interpretatieverschillen over het gebruik van persoonsgegevens, waaronder BRP-gegevens, door samenwerkingsverbanden en de daarvoor benodigde doelbinding wordt ook als knelpunt genoemd.
- Samenwerkingsverbanden melden dat een samenwerking in oprichting niet kan worden ingeschreven in het Handelsregister en daardoor geen rechtspersoonlijkheid heeft tot het formele moment van oprichting. Dat betekent dat zaken als een OIN, PKIo-certificaten, aansluitingen en autorisaties op landelijke voorzieningen niet geregeld kunnen worden totdat de samenwerking een feit is.

Samenvattend: gemeentelijke samenwerking verdient structurele aandacht

Samenvattend kunnen we stellen dat gemeentelijke samenwerking veel variatie kent en complexe materie is en dat er te weinig rekening mee wordt gehouden. De knelpunten bij het gebruik van de GDI zijn daar een gevolg van, maar de vraagstukken zijn breder. Meer aandacht en ondersteuning voor gemeentelijke samenwerking is daarom nodig. Het vraagt structurele aandacht van VNG en KING in samenwerking met beleidseigenaren en beheerders van de GDI, softwareleveranciers en uiteraard de samenwerkingsverbanden zelf.

3 Aanbevelingen

De aanbevelingen zijn onderverdeeld in:

- aanbevelingen m.b.t. de GDI;
- aanbevelingen m.b.t. gemeentelijke software;
- aanbevelingen m.b.t. gemeentelijke samenwerking in het algemeen.

De aanbevelingen zijn gericht aan het programma Digitale Agenda 2020, KING en VNG. Er is geen onderverdeling van de aanbevelingen naar deze doelgroepen gemaakt. Wie welke rol heeft bij welke aanbeveling dient tijdens de uitvoeringsfase te worden bepaald. Suggesties voor wie betrokken dienen te zijn, zijn tussen haken opgenomen.

Aanbevelingen m.b.t. de GDI

De aanbevelingen m.b.t. de GDI zijn:

1. Zorg dat de behoeften van samenwerkingsverbanden vertegenwoordigd zijn in de regie op de GDI. Zorg dat hun belangen meewegen in de doorontwikkeling ervan door ze te bundelen en in te brengen. Individuele samenwerkingsverbanden kunnen onvoldoende invloed uitoefenen.
(DA2020 Functioneel Beheer, VNG)
2. Onderzoek of de belangen van samenwerkingsverbanden (in alle diverse vormen) zijn terug te brengen tot een beperkt aantal hoofdvormen ('patronen') waaruit generieke eisen voor GDI-voorzieningen zijn af te leiden.
Breng deze generieke eisen ook in bij andere landelijke voorzieningen zoals Suwinet en bestaande en toekomstige gemeentelijke voorzieningen zoals het Gemeentelijk Gegevensknooppunt (GGk), de diverse GGI-ontwikkelingen en ontwikkelingen in het kader van de Omgevingswet.
(DA2020 Functioneel Beheer, KING Architectuur en Standaarden, DA2020 GGI)
3. Werk samen met de beheerders van de GDI-voorzieningen aan het uniformeren van de aansluitvoorwaarden en –mogelijkheden voor samenwerkingsverbanden. Momenteel kent iedere GDI-voorziening zijn eigen voorwaarden en mogelijkheden.
(DA2020 Functioneel Beheer)
4. Zorg dat er meer duidelijkheid komt over wat daadwerkelijk de eisen en mogelijkheden zijn per GDI-voorziening, in samenwerking met de beheerders van die GDI-voorzieningen.
Denk hierbij aan op samenwerkingsverbanden gerichte informatie op websites en andere vormen van voorlichting. KING zou een informatiepunt op kunnen zetten en de relatie met de juiste deskundigen bij de GDI-voorzieningen onderhouden.
Zo'n informatiepunt kan ook helpen bij vraagstukken als migreren naar een samenwerkingsverband en toetreden tot en uittreden uit een samenwerkingsverband, bijvoorbeeld door beschikbare informatie hierover te bundelen en checklists en stappenplannen op te stellen.
(DA2020 Functioneel Beheer)
5. Organiseer het vervolg op deze verkenning per GDI-voorziening. De gemelde knelpunten zijn op hoofdlijnen weliswaar vergelijkbaar, maar verschillen in detail toch per GDI-voorziening. Per GDI-voorziening dient daarom de juiste deskundigheid betrokken te worden, zowel aan de kant van de GDI-voorziening als bij de samenwerkingsverbanden. Kijk of dit te combineren is met andere aan de betreffende GDI-voorziening gerelateerde activiteiten in de gemeentelijke sector, zodat de beschikbare deskundigheid gebundeld wordt.
Zie voor de mogelijke concrete acties per GDI-voorziening het volgende hoofdstuk in de volledige versie van dit document.
(DA2020 Functioneel Beheer, DA2020 GDI, DA2020 Landelijke voorziening, Implementatieondersteuning Operatie BRP)
6. Onderzoek, per GDI-voorziening, samen met de beleidseigenaren en beheerders ervan, hoe invulling gegeven kan worden aan de wens van samenwerkingsverbanden om één aansluiting (in brede zin) voor alle gemeenten te hanteren. Met 'aansluiting in brede zin'

bedoelen we de aansluiting op alle lagen van gegevensuitwisseling, van technisch tot en met organisatorisch en juridisch niveau.

(DA2020 Functioneel Beheer, DA2020 Landelijke voorziening, Implementatieondersteuning Operatie BRP)

7. Beproof of het nieuwe OIN-stelsel (waarin subOINs kunnen worden uitgegeven door OIN-houders) oplossingen biedt voor knelpunten als: samenwerkingsverbanden zonder rechtspersoonlijkheid, samenwerkingsverbanden in oprichting en toetreding tot en uitreding uit een samenwerkingsverband.
(DA2020 Functioneel Beheer)
8. Onderzoek in het kader van ENSIA (Eenduidige Normatiek en Single Informatie Audit)¹ hoe de auditlast voor samenwerkingsverbanden beperkt kan worden door hun belangen te bundelen en in te brengen.
Verschillende maatregelen zijn al bij het project ENSIA in beeld. Bijvoorbeeld het kunnen uitzetten van een deel van de vragen bij een samenwerkingsverband en het kunnen hergebruiken van antwoorden door het samenwerkingsverband voor het beantwoorden van vragenlijsten van verschillende gemeenten.
Andere maatregelen zijn het inschakelen van dezelfde auditor voor het samenwerkingsverband en alle deelnemende gemeenten of het éénmalig auditen van een samenwerkingsverband en het resultaat beschikbaar stellen aan de verschillende gemeenten. Dit laatste is vergelijkbaar met een IT-leverancier die zich eenmalig laat auditen en de resulterende verklaring aan al z'n klanten overlegt. Dit is nu al mogelijk bij het DigiD ICT-beveiligingsassessment voor zogenaamde intermediaire partijen.
(DA2020 Functioneel Beheer, KING ENSIA)

Aanbevelingen m.b.t. gemeentelijke software

De aanbevelingen m.b.t. gemeentelijke software zijn:

9. Zorg dat de behoeften van samenwerkingsverbanden vertegenwoordigd zijn in het leveranciersmanagement. Zorg dat hun belangen meewegen, o.a. in de afstemming met de softwareleveranciers en in convenanten. Bundel daarvoor de behoeften van samenwerkingsverbanden. Individuele samenwerkingsverbanden kunnen onvoldoende invloed uitoefenen.
(DA2020 Functioneel Beheer, KING Architectuur en Standaarden, KING Leveranciersmanagement)
10. Stel, samen met samenwerkingsverbanden, eisen aan software op die hun specifieke behoeften afdekken waardoor het mogelijk wordt om als samenwerkingsverband één instantie van een applicatie te gebruiken en medewerkers één account te geven voor al hun werkzaamheden met de verschillende rollen, verantwoordelijkheden en doelbindingen die daarbij horen.
Zorg dat deze eisen een plaats krijgen in producten zoals de specificaties voor Burgerzakenmodules, informatiemodellen en standaarden, GEMMA, de softwarecatalogus en mogelijk ook de GIBIT.
(DA2020 Functioneel Beheer, KING Architectuur en Standaarden, KING

¹ De ministeries van BZK, SZW en I&M, de VNG, IBD en verschillende gemeenten werken binnen het project ENSIA aan een effectievere en efficiëntere verantwoordingssystematiek over informatieveiligheid.

Leveranciersmanagement)

11. Zorg, in afstemming met RvIG, dat de specificaties van de Burgerzakenmodules, zoals in beheer bij KING, rekening houden met de specifieke situatie van samenwerkingsverbanden (ambtelijke fusies), zoals het ondersteunen van verhuizingen tussen gemeenten binnen de samenwerking.

(DA2020 Functioneel Beheer, KING Architectuur en Standaarden, KING Leveranciersmanagement)

12. Werk referentieontwerpen uit die het mogelijk maken om met één Digikoppeling-adapter, OIN en PKI-overheid-certificaat aan te sluiten op alle GDI-voorzieningen en bepaal welke eisen dat stelt aan zowel gemeentelijke software als de GDI-voorzieningen. Stem hierbij af met zowel de beheerders van de GDI-voorzieningen als softwareleveranciers. Onderzoek ook hoe GGI-ontwikkelingen als GGI-Netwerk en GGI-Servicebus hieraan kunnen bijdragen.

(DA2020 Functioneel Beheer, DA2020 GGI, KING Architectuur en Standaarden, KING Leveranciersmanagement)

Overige aanbevelingen

De overige aanbevelingen zijn vooral een oproep aan VNG en KING om structureel aandacht te hebben voor samenwerkingsverbanden en hun behoeften en belangen in brede zin.

13. Erken samenwerking als een belangrijke organisatievorm en heb daar structureel aandacht voor. Zorg dat samenwerkingsverbanden en hun belangen en behoeften een vaste plek krijgen in de producten en diensten van VNG en KING, zoals in uitvoeringstoetsen, impactanalyses, implementatie-ondersteuning, architectuur, patronen en referentieontwerpen, standaarden, modeldocumenten en -voorwaarden en leveranciersmanagement.

Bij samenwerking hebben gemeenten bepaalde taken bij een samenwerkingsverband belegd. Maak het daarom mogelijk dat samenwerkingsverbanden een kopie kunnen ontvangen van de correspondentie met betrekking tot die taken of dat het samenwerkingsverband het correspondentieadres ervoor is.

(VNG breed, KING breed)

14. Gemeentelijke samenwerking kent complexe vraagstukken met afhankelijkheden tussen verschillende aspecten zoals organisatie, informatievoorziening, techniek, financiering en juridisch. Er is behoefte aan **ondersteuning** voor gemeentelijke samenwerking. Denk daarbij aan voorlichting, handreikingen, stappenplannen en checklists. Denk ook aan het delen van kennis door middel van bijvoorbeeld best practices, bijeenkomsten en kennisnetwerken.

Deze aanbeveling is hieronder verder uitgewerkt.

(VNG breed, KING breed)

15. De **GEMMA** besteedt momenteel nauwelijks aandacht aan samenwerkingsverbanden terwijl samenwerking toch het nieuwe normaal is. Besteedt daarom meer aandacht aan de toepassing van de GEMMA voor de vraagstukken van samenwerkingsverbanden.

Deze aanbeveling is hieronder verder uitgewerkt.

(KING Architectuur en Standaarden)

Nadere uitwerking van de aanbeveling voor ondersteuning

Samenwerking is een complex vraagstuk waar slechts beperkt informatie over beschikbaar is. De volgende ondersteuning kan helpen om knelpunten te voorkomen:

- Samenwerkingsverbanden in oprichting zijn zich vaak niet bewust van de gevolgen van de keuze voor een bepaalde juridische samenwerkingsvorm. Deze gevolgen worden pas laat duidelijk, bijvoorbeeld bij het aansluiten op landelijke voorzieningen zoals de BRP. Goede voorlichting kan hier problemen voorkomen. Het schept duidelijkheid over wat wel en niet kan en voorkomt vervelende verrassingen voor samenwerkingsverbanden in oprichting.
- Checklists en stappenplannen voor het inrichten van samenwerkingsverbanden.
Wat moet je allemaal regelen bij een samenwerking? Denk aan doelbinding, archivering, inkoop, leveranciersmanagement, gegevensuitwisseling (in twee richtingen want de gemeente heeft vaak ook toegang nodig tot de gegevens bij het samenwerkingsverband). Ook voor het toetreden tot en uittreden uit een samenwerkingsverband zijn checklists en stappenplannen waardevol.
Beheerders van verschillende GDI-voorzieningen hebben al voorlichtingsproducten bestemd voor samenwerkingsverbanden. Het verzamelen van (verwijzingen naar) deze producten op één plaats helpt, evenals het aansporen van de overige beheerders om dergelijke producten te leveren.
- Modelovereenkomsten, model gemeenschappelijke regelingen en modelafspraken over bijvoorbeeld informatiebeveiliging, bewerkersovereenkomsten en archivering.
Een deel van dergelijke informatie is reeds beschikbaar, zoals een model bewerkersovereenkomst bij de IBD, maar nog niet met elkaar in verband gebracht. De GIBIT kan hier als inspiratiebron worden gebruikt omdat de afspraken tussen een gemeente en een leverancier overeenkomsten vertonen met de afspraken tussen een gemeente en een samenwerkingsverband.
- Voorlichting over specifieke onderwerpen waar veel vragen of knelpunten bestaan, zoals doelbinding.
- Het borgen en delen van 'best practices' en succesvolle oplossingen en 'workarounds'. Zo zijn er oplossingen bekend voor het knelpunt dat samenwerkingsverbanden in oprichting zich niet in kunnen schrijven in het Handelsregister.
- Vele partijen worstelen met samenwerking. Het bij elkaar brengen van kennis en ervaring op dit vlak kan daarom erg nuttig zijn. Bovendien kan zo'n kennisnetwerk bijdragen aan de acties die hier zijn benoemd en kan het netwerk de resultaten toetsen en helpen ze verder te verspreiden. Samenwerking met platforms zoals van de GEMMA en verenigingen zoals VIAG en aansluiting bij andere KING en VNG-initiatieven liggen voor de hand.

Nadere uitwerking van de aanbeveling voor de GEMMA

Samenwerking is het nieuwe normaal voor gemeenten. De GEMMA moet daarom aandacht besteden aan de gemeenten in haar omgeving, waaronder samenwerkingsverbanden, en de bijbehorende architectuur en infrastructuur.

Samen met de Adviesgroep IV en de Architectuurboard van KING is besproken hoe daar invulling aan te geven. Uitgangspunt is om uit te gaan van wat de GEMMA al biedt en dat toe te passen op de vraagstukken van samenwerkingsverbanden. Dat geeft inzicht in de toepasbaarheid van de GEMMA en welke aanvullingen en wijzigingen op de GEMMA nodig zijn om samenwerkingsverbanden beter te bedienen. Dit is een traject dat opgepakt kan worden in een cocreatie van KING met samenwerkingsverbanden en gemeenten.

De volgende mogelijkheden voor het toepassen van de GEMMA op samenwerkingsverbanden zijn onderkend:

- Referentie-ontwerpen voor verschillende vormen van samenwerking, door toepassing van de GEMMA-referentiemodellen op een aantal bestaande samenwerkingsverbanden. De volgende samenwerkingsvormen zouden een goede representatie vormen:
 - a. Ambtelijke fusie
 - b. Samenwerking afvalverwerking (Apeldoorn)
 - c. ICT-samenwerking
 - d. Samenwerking Sociaal domein (participatie, Apeldoorn)
 - e. Belastingssamenwerking
- Best practices voor samenwerking. Samenwerkingsverbanden kunnen veel van elkaar leren en zoeken elkaar daarom ook op. Best practices bundelen de ervaringen en succesvolle oplossingen en maken deze op gestructureerde wijze beschikbaar. De best practices kunnen onder andere ontleend worden aan de hierboven genoemde referentie-ontwerpen. De referentie-ontwerpen en best practices kunnen worden vastgelegd in een GEMMA-katern 'Gemeentelijke samenwerking'.

In een aantal aanbevelingen hiervoor zijn ook al elementen aanwezig die raken aan de GEMMA en andere producten van KING Architectuur en Standaarden. Deze aanbevelingen worden hieronder herhaald:

- Aanbeveling 2
Onderzoek of de belangen van samenwerkingsverbanden (in alle diverse vormen) zijn terug te brengen tot een beperkt aantal hoofdvormen ('patronen') waaruit generieke eisen voor GDI-voorzieningen zijn af te leiden.
Breng deze generieke eisen ook in bij andere landelijke voorzieningen zoals Suwinet en bestaande en toekomstige gemeentelijke voorzieningen zoals het Gemeentelijk Gegevensknooppunt (GGk), de diverse GGI-ontwikkelingen en ontwikkelingen in het kader van de Omgevingswet.
(DA2020 Functioneel Beheer, KING Architectuur en Standaarden, DA2020 GGI)
- Aanbeveling 9
Zorg dat de behoeften van samenwerkingsverbanden vertegenwoordigd zijn in het leveranciersmanagement. Zorg dat hun belangen meewegen, o.a. in de afstemming met de softwareleveranciers en in convenanten. Bundel daarvoor de behoeften van samenwerkingsverbanden. Individuele samenwerkingsverbanden kunnen onvoldoende invloed uitoefenen.
(DA2020 Functioneel Beheer, KING Architectuur en Standaarden, KING Leveranciersmanagement)

- **Aanbeveling 10**
Stel, samen met samenwerkingsverbanden, eisen aan software op die hun specifieke behoeften afdekken waardoor het mogelijk wordt om als samenwerkingsverband één instantie van een applicatie te gebruiken en medewerkers één account te geven voor al hun werkzaamheden met de verschillende rollen, verantwoordelijkheden en doelbindingen die daarbij horen.
Zorg dat deze eisen een plaats krijgen in producten zoals de specificaties voor Burgerzakenmodules, informatiemodellen en standaarden, GEMMA, de softwarecatalogus en mogelijk ook de GIBIT.
(DA2020 Functioneel Beheer, KING Architectuur en Standaarden, KING Leveranciersmanagement)
- **Aanbeveling 11**
Zorg, in afstemming met RvIG, dat de specificaties van de Burgerzakenmodules, zoals in beheer bij KING, rekening houden met de specifieke situatie van samenwerkingsverbanden (ambtelijke fusies), zoals het ondersteunen van verhuizingen tussen gemeenten binnen de samenwerking.
(DA2020 Functioneel Beheer, KING Architectuur en Standaarden, KING Leveranciersmanagement)
- **Aanbeveling 12**
Werk referentieontwerpen uit die het mogelijk maken om met één Digikoppeling-adapter, OIN en PKI-overheid-certificaat aan te sluiten op alle GDI-voorzieningen en bepaal welke eisen dat stelt aan zowel gemeentelijke software als de GDI-voorzieningen. Stem hierbij af met zowel de beheerders van de GDI-voorzieningen als softwareleveranciers.
Onderzoek ook hoe GGI-ontwikkelingen als GGI-Netwerk en GGI-Servicebus hieraan kunnen bijdragen.
(DA2020 Functioneel Beheer, DA2020 GGI, KING Architectuur en Standaarden, KING Leveranciersmanagement)

**KWALITEITS
INSTITUUT
NEDERLANDSE
GEMEENTEN**

**KWALITEITSINSTITUUT
NEDERLANDSE GEMEENTEN**

**NASSAULAAN 12
2514 JS DEN HAAG**

**POSTBUS 30435
2500 GK DEN HAAG**

**T 070 373 80 08
F 070 363 56 82**

**INFO@KINGGEMEENTEN.NL
WWW.KINGGEMEENTEN.NL**